

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. v právní věci žalobkyně: **H.H.**, nar. ■■■, státní příslušnost ■■■, bytem ■■■, zastoupené JUDr. Antonínem Šmídkem, advokátem se sídlem Jestřabí 974, Liberec 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR - odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2014, č. j. OAM-319/ZA-ZA06-K01-R2-2012, E. č. B001413,

t a k t o :

- I. **Žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2014, č. j. OAM-319/ZA-ZA06-K01-R2-2012, E. č. B001413, se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 24. 10. 2012 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedla, že je ukrajinské státní příslušnosti a ruské národnosti, vyznává pravoslavné křesťanství a není členkou žádné politické strany ani jiné organizace. Je vdaná, její manžel a dvě dcery žijí na U., třetí dcera žádá spolu s ní o mezinárodní ochranu. V letech 2002 až 2011 žila v ■■■ na U. a často vyjížděla za prací do P. Svou vlast naposledy opustila dne 27. 2. 2011, kdy utekla před svým manželem, který ji bil, vysmíval se jí kvůli pobytu v dětském domově a vyhrožoval jí smrtí. V P., kam utekla, zůstat nemohla, protože manžel ji tam vždy našel, i když měnila pobyt, obtěžoval ji a jednou ji i zbil. Dne 26. 5. 2011 žalobkyně proto odjela autobusem do České republiky, disponovala platným cestovním pasem a p. schengenským vízem. O mezinárodní ochranu žádá proto, že se nemůže vrátit na U., bojí se manžela, který ji vyhrožuje a který jí dříve způsobil těžká zranění. Děti ji prosily, ať raději odejde, dceru ■■■ manžel v noci vyhodil z domu a mladší dceru zbil do bezvědomí. Vyhrožoval i starší dceři, že pokud nechá u sebe matku bydlet, spálí jí dům. Mnohokrát se obracely na policii, podávaly oznámení, policisté jezdili k nim domů, ale říkali, že nemohou nic dělat. Česká republika je pro žalobkyni cílovým státem, chtěla by zde zůstat. Manžel o jejím pobytu v České republice nic neví, stále ji hledá v P., což žalobkyně ví od své starší dcery. Žalobkyně neví, na koho by se mohla na U. obrátit, nemá tam žádné příbuzné. Žalobkyně také uvedla, že o mezinárodní ochranu

nikdy v minulosti nežádala, nikdy s ní nebylo, ani v současné době není vedeno trestní stíhání. Uvedla, že se na U. nevrátí, raději bude zde ve vězení. Ke svému zdravotnímu stavu konstatovala, že trpí běžnými bolestmi hlavy. Ve vlastnoručně psaném prohlášení zopakovala, že v případě návratu na U. se obává smrti z rukou manžela. Zdůraznila, že když manžela prosila o rozvod, řekl jí, že ji radši zabije, ale rozvod ji nepovolí.

Doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobkyní proveden dne 31. 10. 2012. Žalobkyně potvrdila správnost údajů uvedených v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a doplnila, že po vypršení platnosti p. víza dne 10. 2. 2012 zůstala v České republice nelegálně. Upřesnila, že s manželem žila ve společné domácnosti od roku 1986, sňatek uzavřeli v roce 1991. Problémy měli od počátku společného soužití a žalobkyně už to dál nemohla snášet. Kvůli svým poraněním nikdy hospitalizována nebyla, obrátila se ale na psychiatra. Do psychiatrické poradny chodila asi měsíc, pak se její stav zlepšil. Pro napadení ze strany manžela několikrát volala policii a na manžela psala i trestní oznámení. Policisté vždy přijeli, manžela zadrželi, odvezli a asi za dvě hodiny pustili. Žalobkyni říkali, že nemohou nic víc dělat. Žalobkyně vysvětlila, že se s manželem nerozvedla, protože jí vyhrožuje, že by zabil ji i děti a nakonec i sebe, aby se vyhnul trestnímu stíhání. Kromě policie se žalobkyně obracela i na místní obecní úřad, ale tam jí bylo řečeno, že neví, jak by jí mohli pomoci. K možnosti vnitřního přesídlení žalobkyně uvedla, že k nejstarší dceři jít nemohla, způsobila by jí tím problémy. Navíc, když ji manžel našel v P., dokázal by to určitě i na U.. O mezinárodní ochranu se rozhodla požádat proto, že má strach o život, jiným způsobem se však v České republice v minulosti získat legální pobyt nepokusila. Zdůraznila, že se na U. nevrátí, protože se bojí. Na podporu svých tvrzení nedoložila žádné doklady, dokumenty ani jiné materiály.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 11. 2012 č. j. OAM-319/ZA-ZA06-ZA14-2012, byla žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná, neboť žalobkyně dle žalovaného neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodu uvedených v § 12 zákona č. 325/1990 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) nebo že jí hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. Žalovaný považoval její žádost za účelovou, neboť žalobkyně pobývala na území České republiky po vypršení platnosti polského víza nelegálně a o mezinárodní ochranu požádala až poté, co s ní bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 6. 12. 2013, č. j. 56 Az 17/2012-60, bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Dle názoru Krajského soudu v Brně žalovaný vyhodnotil problémy žalobkyně nedostatečně, nezabýval se intenzitou násilí ze strany manžela z hlediska, zda bylo způsobilé představovat pronásledování nebo vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu, a pro své závěry neměl dostatečné podklady. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který ji svým usnesením ze dne 26. 2. 2014, č. j. 6 Azs 6/2014-27, odmítl pro nepřijatelnost.

Doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobkyní proveden opětovně dne 9. 10. 2014. V průběhu pohovoru žalobkyně zopakovala již dříve tvrzené skutečnosti a doplnila, že spolu s manželem a dcerami žila na U. ve vlastním domě, kde dnes žije její manžel. Dcera ■■■ žije v České republice, provdala se zde za Čecha a vyřizuje si potřebné doklady. Dcera ■■■ žije na U. se svým manželem. Dcera ■■■ je v současné době u ní na návštěvě, pracuje ale v P., a když se vrací na U., žije tam u své starší sestry. Na dotaz žalovaného, zda se někdy zkusila přestěhovat v rámci U., odpověděla, že neměla ke komu, protože vyrostla v dětském domově a má pouze své děti. U starší dcery

ale bydlet nemohla, protože manžel ji v takovém případě vyhrožoval zapálením dceřina domu, což žalobkyně nemohla riskovat. Pronajmout si byt a přestěhovat se si žalobkyně nemohla dovolit, neboť je sama. Na U. není možné vydělat peníze a žalobkyně má tři děti, kterým bylo třeba také pomoci. V P. zůstat nemohla, protože ji tam znají, musela dál. Na podporu svých tvrzení nedoložila žádné podklady, dokumenty, ani jiné materiály.

Napadeným rozhodnutím neudělil žalovaný žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Vycházel při tom mimo jiné z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na U.. Konkrétně vycházel z Informace MZV ČR č. j. 103144/2013-LPTP ze dne 7. 6. 2013, č. j. 98524/2014/LPTP ze dne 16. 4. 2014, č. j. 98525/2014-LPTP ze dne 29. 5. 2014 a č. j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014, Informace ZÚ Kyjev, č. j. 221/2014-KIEV ze dne 10. 3. 2014, Zprávy CRS pro Kongres USA, Steven Woehrel ze dne 24. 3. 2014, Zprávy o stavu lidských práv na Ukrajině Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 15. 6. 2014, informace Genderová rovnost na Ukrajině, stažené ze stránky OECD dne 16. 4. 2013, Zprávy MZ USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2013 ze dne 27. 2. 2014 a z informace Násilí páchané na ženách (VAW), Organizace Stop Violence Against Woman, aktualizace srpen 2014. Podrobně se věnoval možnosti udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Dospěl k závěru, že žalobkyně byla ve své vlasti s vysokou mírou pravděpodobnosti vystavena domácímu násilí, jež je celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině. Takové skutečnosti dle žalovaného ale žalobkyně netvrdila a žalovaný je ani nezjistil. Žalovaný zdůraznil, že i přes značnou rozšířenost domácího násilí v ukrajinské společnosti není tento jev ukrajinskou veřejností široce akceptován, a genderové násilí jako takové je výslovně zakázáno ukrajinskou ústavou a vláda U. podniká proti domácímu násilí i cílená opatření. Použité informace hovoří o možnostech obětí domácího násilí podat o případu domácího násilí oficiální oznámení, požádat o ochranný příkaz, nebo podat občanskoprávní žalobu na pachatele ve věci odškodnění. Žalovaný v této souvislosti poukázal i na možnost podat stížnost u prokuratury proti postupu policejních složek v případě policejní nečinnosti. Žalovaný připustil, že schopnost ukrajinských státních orgánů případy domácího násilí identifikovat a hlásit je, je podle dostupných zpráv omezená. Citované informace hovoří o problematické implementaci ukrajinské legislativy v oblasti domácího násilí v praxi a o tom, že odpovědné orgány vykazují v této záležitosti nízkou efektivitu a mnohdy nemají chuť nahlášené případy domácího násilí řešit. V případě žalobkyně je však žalovaný přesvědčen, že nevyužila všech možností, které právní systém její vlasti nabízí. Dle žalovaného proto nelze tvrdit, že by v jejím případě poskytnutá ochrana ze strany státních orgánů byla neúčinná. Dle názoru žalovaného žalobkyně mohla svou situaci řešit především prostým přestěhováním se v rámci Ukrajiny. Odkázal na Informaci MZV ČR č. j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014, dle které jsou možnosti stěhování se v rámci U. standardní, úřední omezení neexistují. Podle zprávy se lze dokonce přestěhovat a dlouhodobě žít jinde, než kde je člověk registrován k trvalému pobytu, aniž by to ukrajinské úřady zjistily. Pokud tedy žalobkyně tvrdí, že by ji manžel všude na U. našel, jde pouze o její ničím nepodloženou spekulaci. Žalovaný upozornil na skutečnost, že žalobkyně se ve své vlasti pohybovala zcela bez omezení, mohla cestovat, pracovat a dlouhodobě pobývat i v zahraničí. Tam se také mohla pokusit mezinárodní ochranu získat, což však neučinila a opakovaně se do vlasti vracela. Když opustila vlast naposledy, odjela do P., kde další tři měsíce pracovala a teprve poté, co ji končila platnost polského víza, se rozhodla do vlasti nevrátit a vycestovat do České republiky. Z výpovědi žalobkyně nelze dovodit, že by byla na svém manželovi naprosto závislá, ani že

by se právě před odjezdem z vlasti její osobní situace natolik vyhrotila, že by ji právě strach o život donutil vlast opustit a vyhledat mezinárodní ochranu v České republice. Děti žalobkyně v době jejího odchodu z vlasti, nebyly ve věku, kdy by nebyly schopny se o sebe postarat, nejstarší dcera žalobkyně byla již provdaná, dokonce si i vydělávala, zletilosti dosáhla i její druhá dcera a vyživovací povinnost tak měla žalobkyně v době svého odjezdu z vlasti pouze ke své nejmladší dceři. Tu však s sebou žalobkyně neodvezla, ale svěřila ji do péče své nejstarší dcery a vlast opustila sama, a to i přes tvrzené násilí směřující ze strany manžela ke společným dětem. Žalobkyni tak dle názoru žalovaného nemotivovala k odjezdu z vlasti snaha nalézt ochranu před násilnickým manželem, ale snaha vydělat peníze, aby tak mohla finančně podporovat své dcery. Takové pohnutky však nemají ve smyslu zákona o azylu žádnou relevanci. O tom, že by žalobkyně z vlasti cíleně odjela za účelem vyhledání ochrany v zahraničí, navíc nesvědčí ani její další postup na území České republiky, kam přicestovala po svém tříměsíčním pobytu v P. v květnu 2011. Žalobkyně na území České republiky žila a nelegálně pracovala až do podání žádosti o mezinárodní ochranu dne 24. 10. 2012, aniž by k řešení své situace podnikla jakékoliv kroky. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005 - 51. Žalobkyni byl její nelegální pobyt na území České republiky znám, přesto jej nijak neřešila a o mezinárodní ochranu požádala až poté, co byla zadržena příslušnými policejními orgány České republiky a bezprostředně jí hrozilo vyhoštění. Žalovaný tak považuje žádost žalobkyně do jisté míry za účelovou a podanou s cílem zajistit si v České republice legální pobyt. Žalovaný proto uzavřel, že neshledal, že by v případě žalobkyně hrozil odůvodněný strach z pronásledování z důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. K udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu žalovaný uvedl, že nezjistil žádné objektivní skutečnosti, proč by žalobkyně nemohla řešit svou situaci na U. odstěhováním se ze společné domácnosti a přerušením kontaktů s manželem, případně vyhledáním pomoci státních orgánů. Zdůraznil, že žalobkyně se v průběhu správního řízení nezmínila o tom, že by v souvislosti s útoky manžela byla nucena vyhledat lékařskou pomoc, ani že by manžel útočil na její nejstarší dceru, když u ní našla útočiště její mladší sestra, která se dokonce, jak z výpovědi žalobkyně vyplynulo, s otcem stýká. Dle žalovaného tak nelze dovodit přímé a bezprostřední ohrožení žalobkyně v případě jejího návratu do vlasti. Žalovaný se věnoval i možnostem udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Konstatoval, že žalobkyně je dospělou svéprávnou osobou, která si na život vydělává prací a která je schopna sama si na Ukrajině zajistit podmínky pro uspokojování svých potřeb. Žalovaný přihlédl k rodinné situaci žalobkyně, která v současné době již nemá žádnou vyživovací povinnost, všechny její dcery pracují, a po návratu na U. ji může podpořit její nejstarší dcera, která tam žije. Žalovaný zdůraznil, že humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností, v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a kdy by bylo zcela nehumánní azyl neudělit, což dle názoru žalovaného není případ žalobkyně.

Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně včasnou žalobou. Uvedla, že akceptuje názor žalovaného, že její žádosti nelze vyhovět podle § 12 písm. a) zákona o azylu, ani dle § 13, nebo z důvodu ekonomické nouze. Takové důvody ve své žádosti ani neuváděla. Její žádosti o mezinárodní ochranu však mělo být vyhověno s odkazem na § 12 písm. b), nebo § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, eventuálně za využití § 14 téhož zákona. Dle žalobkyně je i z informací opatřených žalovaným zřejmé, že na U. je i nadále domácí násilí považováno dominantně za rodinnou záležitost a že oficiální orgány k vymáhání zákonnosti jsou od zasahování v těchto situacích odrazováni. Faktická implementace zákona o domácím násilí je v praxi problematická, neexistují státní zařízení specializovaná pro tuto problematiku. Osobní zkušenost žalobkyně tyto skutečnosti potvrzuje, pokud se obrátila o pomoc na policii, manžela sice odvedli, ale obvykle jej po dvou hodinách propustili domů, bez toho,

že by následoval soudní příkaz, nebo nápravný program, pokuta, nebo administrativní vazba. Intenzita prožitého násilí ve spojení s manželovými výhružkami vytváří u žalobkyně vážnou obavu z návratu do vlasti. Od krajanů ví, že se na ni manžel ptá a stále pátrá po jejím pobytu. Žalobkyně zdůraznila, že na území České republiky vstoupila v době, kdy ji manžel nalezl na území P., opět ji hrubě fyzicky napadl a ona se přestala cítit bezpečně, podobně jako před tím na U.. Žalobkyně také upozornila na to, že současná společnost na U. má jiné vážnější problémy, jak vnitřní, tak i mezinárodní, a není proto schopna dostatečným způsobem žalobkyni, nebo i jiné ženy prožívající podobné osudy, ochránit. Žalobkyně žalovanému dále vytýkala, že i při posuzování možnosti udělení humanitárního azylu, posuzoval opatřené informace jednostranně se snahou její žádosti o azyl nevyhovět. Nezohlednil zejména skutečnost, že v případě návratu na U. se žalobkyně ocitne naprosto bezbranná vůči násilnickému jednání svého manžela. Žalobkyně proto navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě, které předložil spolu s originálem správního spisu, s žalobními námitkami nesouhlasil. Odkázal na obsah správního spisu a setrval na svém rozhodnutí, které je dle jeho názoru plně v souladu se zákonem. Zdůraznil, že žalobkyně na území České republiky žila a nelegálně pracovala až do podání žádosti o mezinárodní ochranu dne 24. 10. 2012, aniž by k řešení své situace podnikla jakékoli kroky. Při řešení svých obtíží v zemi původu se kromě policie s žádostí o pomoc na jiné orgány ani instituce neobrátila. Žalobkyně tak nedala státním orgánům a dalším institucím ve své vlasti možnost poskytnout jí ochranu před tvrzeným nebezpečím ze strany manžela. Žalovaný proto nedospěl k závěru, že by jí státní orgány její vlasti odmítly pomoc, kdyby se cítila ohrožená. Žalobkyně také z důvodu své bezpečnosti nevyužila možnost přestěhování se v rámci území země svého původu. Žalovaný navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního, zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů podle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Podle ustanovení § 14a odst. 1 se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo státu svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se pak považuje mimo jiné - podle

§ 14a odst. 2 písm. b), jehož aplikace se žalobkyně dovolává - i mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.

Obtěžování žalobkyně ve formě napadání a verbálních útoků ze strany manžela je typickým příkladem potíží působených soukromými osobami (nestátními původci), které zpravidla nepostačují k udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Toto pravidlo ovšem není neprolomitelné. Za určitých okolností může být negativní chování soukromých osob přičteno státu, a to zejména za situace, kdy stát není ochoten nebo schopen poskytnout ochranu osobě pronásledované ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57).

Krajský soud dále odkazuje na dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozhodnutí ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68 nebo ze dne 22. 11. 2010 č. j. 8 Azs 12/2010 - 69), dle které skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory. Při posouzení otázky udělení azylu je tudíž podstatné, zda byli původci pronásledování (zde manžel žalobkyně) motivováni některým z azylově relevantních důvodů. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 Azs 49/2008 - 55, vyslovil, že „*domácí násilí je bezesporu celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejích právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či ochoten zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní ochrany, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině.*“ Z daného rozhodnutí a rovněž z rozhodnutí ze dne 29. 7. 2009, č. j. 4 Azs 31/2009 - 93, vyplývá, že domácí násilí spočívající v napadání manželem může v konkrétních případech naplňovat znaky pronásledování (ve vztahu k azylu), či nebezpečí vážné újmy (ve vztahu k doplňkové ochraně), podle toho, zda je stát původu žadatele schopen a ochoten poskytnout ochranu proti tomuto jednání.

Ve správním řízení byla dle názoru krajského soudu otázka a možnost deklarované i faktické ochrany poskytované ukrajinskými orgány zkoumána dostatečně. Žalobkyně se obracela se svými potížemi na policii, která jí pomoc neodmítla. Výsledky těchto policejních zákroků tak, jak byly vyličený žalobkyni (policie přijela, manžela zadržela, odvezla a po nějaké době pustila) nelze podle krajského soudu vyložit takovým způsobem, že došlo k odmítnutí pomoci nebo dokonce ke schvalování či k podpoře bezesporu odsouzeníhodného jednání manžela. Takové jednání nemůže být přičteno státu a ani nelze vyslovit závěr, že by ukrajinské státní orgány podporovaly či tolerovaly násilí na ženách ze strany jejího manžela, a to z důvodu jejich příslušnosti k sociální skupině, příp. pohlaví. Soud souhlasí se závěrem žalovaného, že přes značnou rozšířenost domácího násilí v ukrajinské společnosti není tento jev ukrajinskou veřejností široce akceptován, a genderové násilí jako takové je výslovně zakázáno ukrajinskou ústavou a vláda U. podniká proti domácímu násilí i cílená opatření. Nelze jej tak považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu. Žalobkyně si navíc na postup policie nestěžovala, nevyhledala lékařskou pomoc, i když tvrdila, že jí manžel způsobil těžká zranění, ani nevyužila ani možnosti nalézt účinnou

ochranu v jiné části státu. V této souvislosti lze odkázat rovněž na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, „*aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“ Z vyjádření žalobkyně o jejím postupu při řešení svých potíží na U. tedy nelze dospět k závěru, že se jednalo o přímou či nepřímou perzekuci ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu. Závěry žalovaného jsou tudíž správné.

Krajský soud si je vědom nelehké situace žalobkyně, nicméně azylové řízení není povoláno k poskytnutí ochrany při jakýchkoliv potížích způsobených soukromou osobou či před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu.

Krajský soud je navíc stejně jako žalovaný přesvědčen, že žalobkyně z vlasti neodjela primárně s cílem vyhledat ochranu před chováním agresivního manžela v zahraničí. Žalobkyně přicestovala do České republiky po tříměsíčním pobytu v P. v květnu roku 2011. Žila zde a nelegálně pracovala a o mezinárodní ochranu požádala až poté, co byla zadržena příslušnými policejními orgány České republiky a bezprostředně jí hrozilo vyhoštění. V této souvislosti žalovaný zcela správně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005 – 51, dle kterého je „*o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení státní hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.*“

Krajský soud se rovněž ztotožnil s hodnocením otázky, zda žalobkyni v případě návratu do vlasti hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ze strany státních orgánů nebo bývalého manžela. Závěry žalovaného jsou v tomto směru v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu; uvést lze například rozhodnutí ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008 - 79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007 - 49. V souladu se závěry vyslovenými v uvedených rozhodnutích lze uvést, že vyhodnocení nebezpečí vážné újmy představuje aplikaci typického neurčitého právního pojmu. Jeho naplnění závisí vždy na úvaze správního orgánu, který vychází ze skutkových okolností konkrétního případu, z informací o zemi původu žadatele. Je nepochybné, že intenzita nebezpečí vážné újmy (zde mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ze strany soukromé osoby) musí vykazovat určitou úroveň. To platí i o riziku, že k této vážné újmě dojde. Žalovaný se těmito aspekty se zabýval, vycházel přitom z tvrzení žalobkyně a v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že vyslovila pouze obavy z výhrůžek bývalého manžela. Žalovaný však nezjistil žádné objektivní skutečnosti, proč by žalobkyně nemohla řešit svou situaci na Ukrajině odstěhováním se ze společné domácnosti a přerušením kontaktů s manželem, případně vyhledáním pomoci státních orgánů. Soud i s tímto závěrem žalovaného souhlasí a uzavírá, že na základě zjištěných skutečností přímé a bezprostřední ohrožení žalobkyně v případě jejího návratu do vlasti dovodit nelze.

Pokud jde o neudělení azylu z humanitárních důvodů, soud nejprve konstatuje, že „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může*

zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

Krajský soud rovněž připomíná, že ustanovení § 14 zákona o azylu je „kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72). V teorii i praxi se tedy rozlišuje správní uvážení na jedné straně a neurčité právní pojmy na straně druhé, byť je oběma institutům vlastní určitá míra volnosti. Humanitární azyl může být udělen pouze na základě úvahy žalovaného. Nelze o něj žádat. Jelikož na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je o něm rozhodováno na základě správního uvážení žalovaného, je omezen i jeho soudní přezkum, a to pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů a z hlediska respektování zákazu libovůle.

V projednávaném případě krajský soud žádné pochybení žalovaného v tomto směru nezjistil. Žalovaný v napadeném rozhodnutí přesvědčivě vysvětlil, proč žalobkyní tvrzené skutečnosti nepovažoval za natolik závažné, aby se daly označit za zvláštního zřetele hodný důvod udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně je na U. schopna sama si svou práci zajistit podmínky pro uspokojování svých potřeb, v současné době již nemá žádnou vyživovací povinnost, všechny její dcery pracují, a po návratu na U. ji může podpořit její nejstarší dcera, která tam žije.

S ohledem na shora uvedené dospěl soud k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné, a proto žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s, když žalobkyně i žalovaný s daným postupem vyslovili souhlas.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalovaný správní orgán, ten ale náhradu nákladů řízení nežádal, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci, dne 18. června 2015

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.,
soudkyně